

ประกาศ

ให้อนุสัญญาสันติภาพและมั่นคงภาคผนวกระหว่าง
ประเทศไทยกับฝรั่งเศส

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
โดยที่อนุสัญญาสันติภาพระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส
ซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธ
ศักราช ๒๔๘๔ มีบทในข้อ ๑๒ว่า ให้เริ่มใช้ตั้งแต่วันแรก
เปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป

โดยที่พิธีสารภาคผนวกอนุสัญญา ๓ ฉบับ ซึ่งได้ลงนาม
กัน ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔
มีบทในตอนท้ายว่า ให้สัตยาบันพร้อมกับอนุสัญญา และให้
เริ่มใช้พร้อมกับอนุสัญญาที่กล่าวข้างต้น และ

โดยที่สัถยาบันของทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนกัน ณ กรุง
โตเกียว เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔

ฉะนั้น อนุสัญญาและพิธีสารภาคผนวก ๓ ฉบับนี้ จึงเป็น
อันใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔ เป็นต้นไป

อนึ่ง มีหนังสือแลกเปลี่ยนประกอบอนุสัญญา ซึ่งพึง
ประกาศด้วย คือ

(๑) หนังสือแลกเปลี่ยนตามความในข้อ ๒ วรรค ๕ แห่ง
อนุสัญญาในเรื่องวัดบันทายศรี

(๒) หนังสือแลกเปลี่ยนตามความในข้อ ๕ อนุสอง
แห่งอนุสัญญาว่าด้วยผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน

ประกาศมา ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

อนุสัญญาสันติภาพระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส

สมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย
และประมุขแห่งรัฐฝรั่งเศส

โดยที่ได้สนองรับให้รัฐบาลญี่ปุ่นใกล้เคียง เพื่อยังการ
ขัดกันด้วยอาวุธซึ่งได้มีขึ้นณะเขตต์แดนระหว่างประเทศไทย
กับอินโดจีนฝรั่งเศสให้ระงับถึงที่สุด

ยอมรับนับถือว่า จำเป็นดำเนินการปรับปรุงเขตต์แดน
ปัจจุบันระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีนฝรั่งเศส เพื่อป้องกัน
มิให้มีการขัดกันเกิดขึ้นอีกณะเขตต์แดนนั้น และจำเป็น
ทำความตกลงกันในวิธีการรักษาความสงบในเขตต์ชายแดน

มีความปรารถนาที่จะกลับสถาปนาสัมพันธไมตรีซึ่งมีสืบ
เนื่องมาระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศสโดยบริบูรณ์

จึงได้ตกลงทำอนุสัญญาเพื่อการนี้ และได้แต่งตั้งผู้
อำนาจเต็มแต่ละฝ่าย คือ

ฝ่ายสมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย
พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร ที่ปรึกษา
สำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวงการต่างประเทศ

พระยาศรีเสนา อัครราชทูตของสมเด็จพระราชาธิบดี
พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ประจำประเทศญี่ปุ่น
นายนาวาอากาศเอก พระศิลาปลัศตราคม เสนาธิการ
ทหารแห่งประเทศไทย
นายวินิช ปานะนนท์ อธิบดีกรมพาณิชย์

และ

ฝ่ายประมุขแห่งรัฐฝรั่งเศส
ม. ชาร์ลส์ อาร์แซน-ฮังรี เอกอัครราชทูตฝรั่งเศส
ประจำประเทศญี่ปุ่น

ม. เรอเน โรแบง ผู้สำเร็จราชการอาณานิคมกิติมศักดิ์
ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มให้แก่กันและกัน
และตรวจเห็นว่าปฏิบัติตามแบบที่ดีและถูกต้องแล้ว ได้ทำ
ความตกลงกันเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑.

สัมพันธไมตรีระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส เป็นอัน
กลับสถาปนาตามมูลฐานสารัตถสำคัญแห่งสนธิสัญญาทาง
ไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือ ฉบับวันที่ ๗ ธันวาคม
ค.ศ. ๑๙๓๗

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๔๘๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๘๖ ๑

ฉะนั้น จะได้มีการเจรจากันทางทูตโดยตรงณะกรุงเทพ ฯ โดยเร็วที่สุด เพื่อระงับบันดาปัญหาที่ค้างอยู่เนื่องจากการขัดกันนั้นให้เสร็จสิ้นไป

ข้อ ๒.

เขตต์แดนระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีนฝรั่งเศส จะได้ปรับปรุงดังต่อไปนี้

จากเหนือลงมา เขตต์แดนจะได้เป็นไปตามแม่น้ำโขง ตั้งแต่จุดที่รวมแห่งเขตต์แดนประเทศไทย อินโดจีนฝรั่งเศส และพม่า จนถึงจุดที่แม่น้ำโขงตัดเส้นขนานขีดที่สิบห้า (แผนที่ ทบวงการภูมิศาสตร์แห่งอินโดจีน มาตราส่วน ๑:๕๐๐,๐๐๐)

ในตอนนี้โดยตลอด เขตต์แดนได้แก่เส้นกลางร่องน้ำเดินเรือที่สำคัญยิ่ง แต่ทว่า เป็นที่ตกลงกันชัดแจ้งว่า เกาะโขงยังคงเป็นอาณาเขตต์อินโดจีนฝรั่งเศส ส่วนเกาะโขนตกเป็นของประเทศไทย

ต่อจากนั้นไปทางตะวันตก เขตต์แดนจะได้เป็นไปตามเส้นขนานขีดที่สิบห้า แล้วต่อไปทางใต้ จะได้เป็นไปตามเส้นเที่ยงซึ่งผ่านจุดที่พรมแดนปัจจุบันระหว่างจังหวัดเสียมราฐกับจังหวัดพระตะบองจตกทะเลสาบ (ปากน้ำสตั้งกมบต)

ในตอนนี้อยู่ตลอด หากว่ามีกรณี คณะกรรมการปัก
ปันที่บัญญัติไว้ในข้อ ๔ จะได้พยายามประสานเขตต์แดนเข้า
กับ เส้นธรรมชาติหรือพรมแดนปกครองที่ใกล้เคียงกับเส้น
เขตต์แดนตามที่นิยามไว้ข้างบนนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงความยาก
ลำบากในทางปฏิบัติต่อไปเท่าที่จะทำได้

ในทะเลสาบ เขตต์แดนใต้แก่เส้นโค้ง วงกลมรัศมี
ยี่สิบกิโลเมตร จากจุดที่พรมแดนปัจจุบันระหว่างจังหวัด
เสียมราฐกับจังหวัดพระตะบองจตุทะเลสาบ (ปากน้ำสตึง
กมบต) ไปบรรจบจุดที่พรมแดนปัจจุบันระหว่างจังหวัดพระ
ตะบองกับจังหวัดโพธิสัตว์จตุทะเลสาบ (ปากน้ำสตึงคนตริ)

ตลอดทั่วทะเลสาบ การเดินเรือและการจับสัตว์น้ำเป็น
อันเสรีสำหรับคนชาติแห่งอัครภาคผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย แต่
ให้คุ้มครองเครื่องจับสัตว์น้ำคงที่ซึ่งตั้งอยู่ตามชายฝั่ง เป็นที่
เข้าใจกันว่า ตามเจตนารมณ์นี้ อัครภาคผู้ทำสัญญาจะได้จัด
ทำข้อบังคับร่วมกันว่าด้วยการตำรวจ การเดินเรือ และการ
จับสัตว์น้ำในน่านน้ำทะเลสาบโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

ต่อจากปากน้ำสตึงคนตริไปทางตะวันตกเฉียงใต้ เขตต์
แดนใหม่จะได้เป็นไปตามพรมแดนปัจจุบันระหว่างจังหวัด
พระตะบองกับจังหวัดโพธิสัตว์จนถึงจุดที่พรมแดนนี้ประสบ

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๔๘๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๙๖๓

กับเขตต์แดนปัจจุบันระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีนฝรั่งเศส
(เขากูป) แล้วให้เป็นไปตามเขตต์แดนปัจจุบันนี้โดยไม่มีการ
เปลี่ยนแปลงจนถึงทะเล

ข้อ ๓.

อาณาเขตต์ที่รวมอยู่ระหว่างเขตต์แดนปัจจุบันแห่งประ
เทศไทยและอินโดจีนฝรั่งเศสกับเส้นเขตต์แดนใหม่ตามที่
นิยามไว้ในข้อ ๒ จะได้มีการถอนตัวออกไป และโอน
กันตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพิธีสารภาคผนวกแห่งอนุสัญญา
(ภาคผนวก ๑)

ข้อ ๔.

การงานปักปันเขตต์แดนระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีน
ฝรั่งเศสตามที่นิยามไว้ในข้อ ๒ นั้น ให้คณะกรรมการปักปัน
ซึ่งจะได้จัดตั้งขึ้นภายในสัปดาห์หลังจากการใช้ออนุสัญญาเป็น
ผู้กระทำ ทั้งในส่วนทางบกและส่วนทางแม่น้ำ แห่งเขตต์
แดนดังกล่าวแล้ว และให้ดำเนินการงานให้เสร็จภายใน
ระยะเวลาหนึ่งปี

การจัดตั้งและการดำเนินงานแห่งคณะกรรมการดังกล่าว
แล้ว มีบัญญัติไว้ในพิธีสารภาคผนวกแห่งอนุสัญญา (ภาค
ผนวก ๒)

ข้อ ๕.

บันดาอาณาเขตต์ที่โอนให้ จะได้รวมเข้าเป็นส่วนแห่ง
ประเทศไทยตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้:-

๑. ให้ปลอดการทหารโดยตลอด เว้นแต่อาณาเขตต์
ชายแดนแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นส่วนแห่งแคว้นลาวของฝรั่งเศส
อยู่แต่ก่อน

๒. ในส่วนที่เกี่ยวกับการเข้ามา การตั้งถิ่นฐาน และ
บันดาการชุระคนชาติฝรั่งเศส (พลเมือง คนในบังคับ และ
คนในอารักขาฝรั่งเศส) จะได้รับผลประติบัติ ตลอดทั่ว
อาณาเขตต์ดังกล่าวแล้ว เท่าเทียมกันทีเดียวกับผลประติบัติ
ที่ให้แก่คนไทย

เป็นที่เข้าใจกันว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับคนชาติฝรั่งเศส
สิทธิที่ได้มาเนื่องจากสัมปทาน การผูกขาด และใบอนุญาต
ซึ่งมีอยู่ณวันที่ ๑๑ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๔๑ จะได้รับความ
คุ้มครองตลอดทั่วอาณาเขตต์ที่โอนให้

๓. รัฐบาลไทยจะอำนวยความสะดวกเต็มที่ให้แก่บันดา
ที่บรรจुरาชอัญญ์ซึ่งมีอยู่ณฝั่งขวาแม่น้ำโขงตรงข้ามหลวงพระ
บาง และจะให้ความสะดวกทุกประการแก่ราชวงศ์หลวง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และพนักงานราชสำนักในอันจะรักษาและเยี่ยมชม
ที่บรรจุน้ำดื่มดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๖.

ภายในเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพิธีสารภาคผนวกแห่งอนุ
สัญญา (ภาคผนวก ๓) ให้ใช้หลักต่อไปนี้บังคับแก่เขตต์
ปลอดการทหารที่ตั้งขึ้นตามความในอนุ ๑ แห่งข้อก่อน คือ

๑. ในเขตต์ปลอดการทหาร ประเทศไทยจะบำรุงกำลัง
พลถืออาวุธได้ก็แต่กำลังตำรวจที่จำเป็นสำหรับรักษาความ
ปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชน

แต่ทว่า ประเทศไทยสงวนสิทธิที่จะเพิ่มกำลังตำรวจ
ขึ้นได้ชั่วคราวเท่าที่จำเป็นสำหรับดำเนินการตำรวจพิเศษ
และทั้งสงวนอำนาจที่จะกระทำการขนส่งกองทหารและเครื่อง
สัมภาระในอาณาเขตต์ของตน ข้ามเขตต์ปลอดการทหาร
ตามที่ต้องการสำหรับดำเนินการตำรวจในเขตต์แขวงใกล้เคียง
หรือดำเนินการทหารต่อประเทศภายนอกอนุสัญญานี้

ในที่สุด ในเขตต์ปลอดการทหาร ประเทศไทยจะได้
รับอำนาจให้พักอากาศยานทหารที่ไม่มีเครื่องอาวุธได้ทุกเมื่อ

๒. ในเขตต์ปลอดการทหาร ห้ามมิให้มีค่ายมั่น หรือ
สถานการทหาร หรือสนามบินสำหรับใช้เฉพาะประโยชน์
กองทัพ หรือมีคลังเก็บอาวุธหรือกระสุนปืนหรือยุทธภัณฑ์
เว้นแต่คลังเก็บเครื่องสัมภาระที่ใช้อยู่เสมอกับเชื้อเพลิงอัน
จำเป็นสำหรับอากาศยานทหารที่ไม่มีอาวุธ จึงจะมีได้

บันดาสถานที่พักอาศัยของกำลังตำรวจจะมีองค์การบ้อง
กันซึ่งโดยปกติจำเป็นสำหรับความมั่นคงแห่งสถานที่นั้นๆก็ได้

ข้อ ๗.

อัครราชทูตทำสัญญาตกลงกันยกเลิกเขตต์ปลอดการทหาร
ซึ่งมีอยู่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำโขง ในตอนที่ลำแม่น้ำนั้นเป็นเขตต์
แดนระหว่างประเทศไทยกับแคว้นลาวของฝรั่งเศส

ข้อ ๘.

ในขณะที่การโอนอธิปไตยเหนืออาณาเขตต์ซึ่งโอนให้แก่
ประเทศไทยสำเร็จเด็ดขาดลง คนชาติฝรั่งเศสซึ่งตั้งถิ่นฐาน
อยู่ในอาณาเขตต์นั้น ๆ จะได้สัญชาติไทยทีเดียว

แต่ทว่า ภายในเวลาหนึ่งปีหลังจากการโอนอธิปไตยที่
สำเร็จเด็ดขาดลงนั้น คนชาติฝรั่งเศสอาจเลือกเอาสัญชาติ
ฝรั่งเศสได้

การเลือกเช่นนี้ ให้กระทำโดยวิธีต่อไปนี้

๑. ส่วนพลเมืองฝรั่งเศส ให้ทำคำแถลงต่อเจ้าหน้าที่ปกครองผู้มีอำนาจ

๒. ส่วนคนในบังคับและคนในอารักขาฝรั่งเศส ให้โอนภูมิลำเนาไปอยู่ในอาณาเขตต์ฝรั่งเศส

ประเทศไทยจะไม่ทำการขัดขวางด้วยประการใดๆ โดยมีเหตุผลประการใดก็ตาม ต่อการที่คนในบังคับและคนในอารักขาฝรั่งเศสดังกล่าวแล้วจะถอนตัวออกไป หรือจะกลับเข้ามา หากว่ามีกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนที่จะออกไปนั้น จะจำหน่ายสังหาริมทรัพย์และ อสังหาริมทรัพย์ได้โดยเสรี และจะขนสังหาริมทรัพย์ทุกชนิด ปศุสัตว์ ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม เงินตรา หรือธนาคารบัตรของตนไปกับตัว หรือให้ขนส่งไป ก็ได้ โดยไม่ต้องเสียศุลกากร ถึงอย่างไรก็ดี จะรักษากรรมสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ของตนในอาณาเขตต์ที่รวมเข้ากับประเทศไทยไว้ ก็ได้

ข้อ ๘.

ประเทศไทยและฝรั่งเศสตกลงกันสละเด็ดยาเสพติดการเรียกร้องใดๆ ในเรื่องการเงินระหว่างรัฐต่อรัฐ เนื่องจากการโอน

อาณาเขตที่ตั้งที่บัญญัติไว้ในข้อ ๒ ทั้งนี้ โดยประเทศไทย
ใช้เงินให้แก่ฝรั่งเศสเป็นจำนวนหกล้านเปียสตรอินโดจีน การ
ใช้เงินจำนวนนี้ ให้แบ่งใช้เป็นส่วนเท่า ๆ กัน มีกำหนด
แปดหมื่นปี นับแต่วันใช้อนุสัญญา

เพื่อให้การเป็นไปตามความในวรรคก่อน และเพื่อตกลง
บันดาปัญหาเรื่องเงินและเรื่องการโอนมูลค่าต่าง ๆ ซึ่งอาจมีขึ้น
เนื่องจากการโอนอาณาเขตที่ตั้งที่มีบัญญัติไว้ในอนุสัญญา
ทบวงการที่มีอำนาจฝ่ายไทยและฝ่ายอินโดจีน ฝรั่งเศสจะได้
เริ่มเจรจากันโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๑๐

การขัดกันใด ๆ ซึ่งหากจะเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำ
สัญญาทั้งสองฝ่ายในเรื่องการตีความหรือการใช้บทบัญญัติแห่ง
อนุสัญญานี้ จะได้ทำความตกลงกันด้วยดีโดยทางทูต

ถ้าการขัดกันนั้น ทำความตกลงกันเช่นนั้นไม่ได้ ก็จะ
ได้เสนอให้รัฐบาลญี่ปุ่นไกล่เกลี่ย

ข้อ ๑๑.

บันดาบทบัญญัติแห่งสนธิสัญญา อนุสัญญา และความตกลงที่มีอยู่ระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส ซึ่งไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ เป็นอันยังคงใช้อยู่ต่อไป

ข้อ ๑๒.

อนุสัญญานี้ จะได้รับสัตยาบัน และจะได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันกันณะโตกิโอภายในสองเดือนหลังจากวันลงนาม หากว่ามีกรณี รัฐบาลฝรั่งเศสจะใช้นั่งสื่อแจ้งการสัตยาบันแทนสัตยาบันสารก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ รัฐบาลฝรั่งเศสจะได้อส่งสัตยาบันสารไปยังรัฐบาลไทยโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

อนุสัญญานี้ จะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่แลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราไว้เป็นสำคัญ

ทำควบกันเป็นสามฉบับ เป็นภาษาไทย ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น ณะโตกิโอเมื่อวันที่เก้าเดือนที่ห้าพุทธศักราชสองพันสี่ร้อยแปดสิบสี่ ตรงกับ วันที่เก้าพฤษภาคมคริสตศักราช

เล่ม ๕๘ หน้า ๗๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๔๘๔

พันตำรวจตรี สิบเอ็ด และวันที่ เก้า เดือนที่ห้า ปี สิบเอ็ด
สิบหก

(ประทับตรา)

วรรณไวทยากร

(ประทับตรา)

ศรีเสนา

น.อ. ศิลปศาสตร์าคม

(ประทับตรา)

วนิช ปานะนนท์

(ประทับตรา)

(ประทับตรา)

CHARLES ARSENE HENRY.

(ประทับตรา)

RENE ROBIN.

(ภาคผนวก ๑)

พิธีสารว่าด้วยวิธีการถอนตัวออกไป

และการโอนอาณาเขตต์

รัฐบาลไทยและรัฐบาลฝรั่งเศสตกลงกันดังต่อไปนี้

๑. การโอนอสังหาริมทรัพย์สาธารณะ

ภายในยี่สิบวันหลังจากการแลกเปลี่ยนสัตยาบัน รัฐบาลฝรั่งเศสจะได้มอบบัญชีให้แก่รัฐบาลไทย คือ บัญชีรายการอสังหาริมทรัพย์สาธารณะซึ่งมีอยู่ในอาณาเขตต์ที่โอนให้ กับทั้งบัญชีรายชื่อผู้แทนฝ่ายฝรั่งเศสซึ่งได้รับมอบให้ดำเนินการโอน

รัฐบาลไทยจะได้มอบบัญชีให้แก่รัฐบาลฝรั่งเศสภายในระยะเวลาเดียวกัน คือ บัญชีรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับมอบให้เข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวแล้ว ผู้แทนรัฐบาลทั้งสองจะได้แบ่งออกเป็นห้าหมู่ ตรงกับภูมิภาคปากลาย จำปาศักดิ์ กมปงชม เสียมราฐ และพระตะบอง

ผู้แทนฝ่ายไทยจะเข้าไป ตามกำหนดวันที่จะได้ตกลงกัน ยังปากลาย จำปาศักดิ์ เขียมกสน สำโรง และปอยเปต และผู้แทนฝ่ายฝรั่งเศสจะได้ต้อนรับอยู่ ณ ที่นั้น ๆ

๒. การโอนหนังสือราชการ

หนังสือราชการแห่งตำบลและจังหวัด หนังสือราชการของศาลและองค์การอื่นๆ แห่งรัฐ กับทั้งผังรังวัดซึ่งเก็บไว้ในอาณาเขตต์ที่โอนให้ นั้น จะได้ออนให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย ส่วนผัง ทะเบียน และเอกสารรังวัดอื่นๆ ซึ่งเก็บไว้ นอกอาณาเขตต์ดังกล่าวแล้ว ก็จะมีมอบสำเนาที่รับรองว่าถูกต้อง ให้แก่รัฐบาลไทย

การโอนนี้ให้กระทำเสร็จภายในสองเดือนหลังจากการแลกเปลี่ยนสัตยาบัน

๓. การถอนตัวออกไปจากอาณาเขตต์

อาณาเขตต์ที่มีบัญญัติไว้ในพิธีสารนี้ หน่วยทหารฝรั่งเศส จะได้อถอนตัวออกไป และกองตำรวจหรือหน่วยทหารไทยจะเข้ายึดตามหลักต่อไปนี้

ก) หน่วยทหารฝรั่งเศสซึ่งประจำอยู่ระหว่างเขตต์แดนปัจจุบันกับเส้นเขตต์แดนใหม่ จะได้ออกเดินทางในวันที่ยี่สิบหลังจากการแลกเปลี่ยนสัตยาบัน และจะต้องพินเส้นเขตต์แดนใหม่ไปภายในเจ็ดวันเป็นอย่างช้า ส่วนตำรวจภูธร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ปกครองฝ่ายฝรั่งเศส (เว้นแต่เจ้าหน้าที่

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๘๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๘๖๓

ซึ่งจะร่วมงานในการโอนตั้งบัญชีไว้ในส่วนที่ ๑ และที่ ๒ ข้างบนนี้) ซึ่งอยู่ในอาณาเขตที่ตั้งกล่าวแล้วนั้นให้ล่วงหน้าไปก่อน

ข) กองตำรวจหรือหน่วยทหาร ที่รัฐบาลไทยมีเจตนาจะส่งไปในอาณาเขตที่ตั้งกล่าวแล้ว จะได้ออกเดินทางในวันรุ่งขึ้นจากวันที่หน่วยทหารฝรั่งเศสจะได้เริ่มถอนตัวออกไป และจะถึงเส้นเขตแดนใหม่ได้ก็เร็ววันหลังจากนั้นเป็นอย่างเร็ว จะให้เจ้าหน้าที่ปกครองฝ่ายไทยซึ่งได้รับคำสั่งให้ไปประจำอยู่ในอาณาเขตที่ตั้งกล่าวแล้ว ตามไปก็ได้

ค) กองตำรวจหรือหน่วยทหารฝ่ายไทยจะได้กระทำการเดินทางใหม่มีระยะห่างเป็นนิจจากหน่วยทหารฝรั่งเศส

ง) หน่วยทหารฝ่ายไทย ซึ่งอยู่ในเขตปลอดการทหาร ตั้งกล่าวไว้ในข้อ ๕ แห่งอนุสัญญา จะได้ถอนตัวออกไปภายในระยะเวลาหนึ่งเดือนหลังจากการโอนดินแดน

๔. วิธีการปฏิบัติ

รัฐบาลทั้งสอง ฝ่าย จะได้จัดการทุกอย่างในทางปฏิบัติที่จำเป็น เพื่อให้การถอนตัวออกไปและการโอนตั้งที่บัญชีไว้ในพิธีสารนี้เป็นไปได้โดยเรียบร้อย และมีให้มีเหตุเกิดขึ้น

ก) หน่วยทหารที่ถอนตัวออกไปแล้ว จะทิ้งกองทหาร
นอกระเบียบหรือบุคคลมีอาวุธปืน ไว้ข้างหลังไม่ได้ โดยนับ
เดียวกัน กองตำรวจหรือหน่วยทหารที่เข้ายึดจะให้มีกองทหาร
นอกระเบียบ หรือบุคคลมีอาวุธปืน ล่วงหน้าไปก่อนไม่ได้

ข) รัฐบาลทั้งสอง แต่ละฝ่าย จะได้ออกคำสั่งเป็น
กิจลักษณะให้หน่วยทหารและตำรวจของตนเว้นจากการปล้น
ทุกประการ

พิธีสารนี้ประเทศไทยและฝรั่งเศสจะได้ให้สัตยาบัน
พร้อมกับอนุสัญญา

พิธีสารนี้จะได้เริ่มใช้พร้อมกับอนุสัญญา

เพื่อเป็นพะยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้รับ
มอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลแต่ละฝ่าย ได้ลงนามและ
ประทับตราพิธีสารนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำควบกันเป็นสามฉบับ เป็นภาษาไทย ฝรั่งเศส และ
ญี่ปุ่น ณะโตเกียว เมื่อวันที่เก้าเดือนที่ห้าพุทธศักราชสองพัน

วันที่๕กรกฎาคม๒๔๘๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๘๗๕

สร้อยแปดสีบสี ตรงกับวันที่เก้าพฤษภาคมคริตศักราชพัน
เก้าร้อยสี่สิบเอ็ด และวันที่เก้าเดือนที่ห้าปีส โยวาที่สิบหก

(ประทับตรา)

วรรณไวทยากร

(ประทับตรา)

ศรีเสนา

น.อ. ศิลปศาสตร์าคม

(ประทับตรา)

วนิช ปานะนนท์

(ประทับตรา)

(ประทับตรา)

CHARLES ARSENE HENRY.

(ประทับตรา)

RENE ROBIN.

(ภาคผนวก ๒)

พิธีสารว่าด้วยการจัดตั้งและการดำเนินงาน

แห่งคณะกรรมการบักบั่น

รัฐบาลไทย ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น ตกลงกันในเรื่องคณะกรรมการบักบั่นตั้งบัญญัติไว้ในข้อ ๔ แห่งอนุสัญญาสันติภาพระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

รัฐบาลทั้งสามฝ่ายจะได้แต่งตั้งผู้แทนฝ่ายละห้า นาย และผู้ช่วยผู้แทนฝ่ายละห้า นาย

ผู้แทนแต่ละฝ่ายจะมีผู้เชี่ยวชาญและเลขานุการที่เห็นว่าจำเป็นตามไปด้วยก็ได้

ในกรณีที่ติดขัด ผู้ช่วยผู้แทนจะทำการแทนผู้แทนในหน้าที่การงานก็ได้

หน้าที่การงานแห่งประธานคณะกรรมการนั้น จะได้มอบให้แก่ผู้แทนฝ่ายญี่ปุ่นคนใดคนหนึ่ง

๒. อำนาจหน้าที่

คณะกรรมการ จะได้ดำเนินการในท้องที่เพื่อปักปันเขตต์แดนทางบกและทางแม่น้ำ ตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๔ แห่งอนุสัญญา

คณะกรรมการ จะได้จัดที่บริเวณที่เขตต์แดนตั้งกล่าวแล้ว และได้ดำเนินการปักหลักปักปันตามจุดที่เห็นว่าจำเป็น

๓. การดำเนินงาน

รัฐบาลไทยและรัฐบาลฝรั่งเศส จะได้อำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกแห่งคณะกรรมการทุกประการที่จำเป็นแก่การปฏิบัติตามภารกิจของตน

เบี้ยเลี้ยงและค่าเดินทางสำหรับสมาชิกแห่งคณะกรรมการนั้นให้ตกเป็นภาระแก่รัฐบาลแต่ละฝ่าย

ค่าใช้จ่ายในการงานของคณะกรรมการ ให้รัฐบาลไทยและรัฐบาลฝรั่งเศสแบ่งกันคนละครึ่ง

เป็นที่บัญญัติไว้ว่า คณะกรรมการจะตั้งข้อบังคับภายในเกี่ยวกับการดำเนินงานของตนขึ้นก็ได้

พิธีสารนี้ ประเทศไทยและฝรั่งเศสจะได้ให้สัตยาบันพร้อมกับอนุสัญญา ในส่วนญี่ปุ่น รัฐบาลแห่งประเทศนั้นจะได้อำนวยความเห็นชอบ

พิธีสารนี้จะได้เริ่มใช้พร้อมกันอนุสัญญา

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลแต่ละฝ่าย ได้ลงนามและประทับตราพิธีสารนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำควบกันเป็นสามฉบับ เป็นภาษาไทย ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น ณะโตเกียว เมื่อวันที่เก้าเดือนที่ห้าพุทธศักราชสองพันสี่ร้อยแปดสิบสี่ ตรงกับวันที่เก้าพฤษภาคมคริสตศักราชพันเก้าร้อยสี่สิบเอ็ด และวันที่เก้าเดือนที่ห้าปีสโยวาทสี่สิบหก

(ประทับตรา) วรรณไวทยากร

(ประทับตรา) ศรีเสนา

น.อ. ศิลปศาสตร์าคม (ประทับตรา)

วนิช ปานะนนท์ (ประทับตรา)

(ประทับตรา) CHARLES ARSENE HENRY.

(ประทับตรา) RENE ROBIN.

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๙๗๕

(ภาคผนวก ๓)

พิธีสารว่าด้วยการปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับ

เขตต์ปลอดการทหาร

รัฐบาลไทย ฝรั่งเศส และ ญี่ปุ่น ตกลงกันในเรื่องการปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับเขตต์ปลอดการทหารที่บัญญัติไว้ในข้อ ๕ และข้อ ๖ แห่งอนุสัญญาสันติภาพระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส ดังต่อไปนี้

๑. ตลอดเวลาที่ดำเนินงานอยู่ คณะกรรมการปักปันซึ่งบัญญัติไว้ในข้อ ๔ แห่งอนุสัญญา จะได้รับมอบให้ดูแลการปฏิบัติตามบทที่บัญญัติไว้ในข้อ ๕ อนุ ๑ และ ข้อ ๖ แห่งอนุสัญญา

คณะกรรมการดังกล่าวแล้วจะได้เสนอบทบัญญัติเพื่อความเห็นชอบของรัฐบาลไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อการดังต่อไปนี้

ก) กำหนดสภาพ กำแพง และเครื่องอาวุธ แห่งกองตำรวจไทยในเขตต์ปลอดการทหาร

ข) กำหนดเงื่อนไขที่ประเทศไทยจะพึงใช้อำนาจซึ่งให้ไว้ตามความในข้อ ๖ อนุ ๑ วรรคสองได้

ค) ในที่สุด นิยามระบอบ การเฉพาะสำหรับการเดิน
อากาศในเขตต์ปลอดการทหาร

นอกจากนี้ คณะกรรมการจะเสนอวิธีการใด ๆ ต่อรัฐบาล
ทั้งสองที่เกี่ยวข้อง ตามที่เห็นจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตาม
บทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ก็ได้

๒. เมื่อคณะกรรมการบักับันยุบเลิกไปแล้ว หากว่ามีกรณี
ก็ให้อำนาจหน้าที่ดั่งที่นิยามไว้ข้างบนนี้ ตกเป็นของคณะ
กรรมการผสมประกอบด้วยกรรมการฝ่ายละสามนาย ซึ่งจะ
ได้ประชุมกัน เมื่อรัฐบาลที่เกี่ยวข้องฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ

หน้าที่การงานแห่งประธานคณะกรรมการนั้น จะได้มอบ
ให้แก่ผู้แทนฝ่ายญี่ปุ่นคนใดคนหนึ่ง

พิธีสารนี้ ประเทศไทยและฝรั่งเศสจะได้ให้สัตยาบัน
พร้อมกับอนุสัญญา ในส่วนญี่ปุ่น รัฐบาลแห่งประเทศนั้นจะ
ได้ให้ความเห็นชอบ

พิธีสารนี้จะได้เริ่มใช้พร้อมกับอนุสัญญา

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้รับ
มอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลแต่ละฝ่าย ได้ลงนามและ
ประทับตราพิธีสารนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำควบบันเป็นสามฉบับ เป็นภาษาไทย ฝรั่งเศส และ
ญี่ปุ่น ณะโตเกียว เมื่อวันที่เก้าเดือนที่ห้าพุทธศักราชสองพัน
สี่ร้อยแปดสิบสี่ ตรงกับวันที่เก้าพฤษภาคมคริสตศักราชพัน
เก้าร้อยสี่สิบเอ็ด และวันที่เก้าเดือนที่ห้าปีสโยวาที่สิบหก

(ประทับตรา)   วรรณไวทยากร

(ประทับตรา)   ศรีเสนา

น.อ. ศิลปศาสตร์าคม   (ประทับตรา)

วนิช ปานะนนท์   (ประทับตรา)

(ประทับตรา)   CHARLES ARSENE HENRY.

(ประทับตรา)   RENE ROBIN.

สถานทูตไทย
กรุงโตเกียว

๕ พฤษภาคม ๒๔๘๔ (ค.ศ. ๑๙๔๑)

ท่านเอกอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอยืนยันความตกลงด้วยวาจาซึ่งเราได้กระทำกันไว้
ความว่า จะได้นำคณะกรรมการปักปันเขตต์แดนใหม่ให้
ค้ำนึ่งตามแนวความในข้อ ๒ วรรค ๕ แห่งอนุสัญญาสันติภาพ
ถึงความประสงค์ของรัฐบาลฝรั่งเศสที่จะได้วัดบันทายศรีไว้
เป็นส่วนหนึ่งแห่งหมู่นครวัต

เป็นที่เข้าใจกันว่า ในกรณีที่เป็นไปตามนั้น คณะกรรมการ
ปักปันจะต้องจัดการ ในการกำหนดเส้นเขตต์แดนใหม่ ให้
ประเทศไทยได้รับอาณาเขตต์ทดแทนเป็นพื้นที่เท่ากัน

ข้าพเจ้าขอแสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังท่านเอกอัคร
ราชทูต

(ลงพระนาม) วรรณไวทยากร

ท่านชาร์ลส์ อาร์แซน-ฮังรี

เอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศญี่ปุ่น

โตเกียว

คำแปล

สถานเอกอัครราชทูต

แห่ง

สาธารณรัฐฝรั่งเศส

กรุงโตเกียว, วันที่ ๕ พฤษภาคม

ณะ

๒๕๕๔ (ก.ศ. ๑๕๔๑)

ประเทศญี่ปุ่น

ฝ่าพระบาท

ข้าพเจ้าขอยืนยันความตกลงด้วยวาจาซึ่งเราได้
กระทำกันไว้ ความว่า จะได้แนะนำคณะกรรมการ
บักบันเขตต์แดนใหม่ให้ดำเนินตามแนวความในข้อ ๒
วรรค ๕ แห่งอนุสัญญาสันติภาพ ถึงความประสงค์
ของรัฐบาลฝรั่งเศสที่จะได้วัดบันทายศรีไว้เป็นส่วนหนึ่ง
แห่งหมู่บ้านครวัด

เป็นที่เข้าใจกันว่า ในกรณีที่เป็นไปตามนั้น คณะ
กรรมการบักบันจะต้องจัดการ ในการกำหนดเส้นเขตต์
แดนใหม่ ให้ประเทศไทยได้รับอาณาเขตต์ทดแทน
เป็นพื้นที่เท่ากัน

เล่ม ๕๘ หน้า ๘๘๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๔๒๔

ข้าพเจ้าขอแสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังฝ่าพระบาท

(ลงนาม) ชาร์ลส์ อาร์แซน-ฮังรี

ทูล พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร

ที่ปรึกษาสำนักนายกรัฐมนตรี และ

กระทรวงการต่างประเทศ

หัวหน้าผู้มีอำนาจเต็มของสมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์

แห่งประเทศไทย

กรุงโตเกียว

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๘๘๕

สถานทูตไทย

กรุงโตเกียว

๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ (ค.ศ. ๑๕๕๑)

ท่านเอกอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอขอร้องความตกลงด้วยวาจาซึ่งเราได้กระทำกันไว้ ความว่า ผลประติบัติเท่าเทียมกันในการเข้ามา การตั้งถิ่นฐาน และบันดาการธุระ ตั้งที่บัญญัติไว้ในข้อ ๕ अनु ๒ แห่งอนุสัญญาซึ่งเราพึงลงนามกันนั้น พึงตีความว่า ได้แก่ ผลประติบัติเท่าเทียมกันทุกประการ มีข้อยกเว้นสองข้อดังต่อไปนี้

๑. คนชาติฝรั่งเศสจะไม่ได้รับ ผลประติบัติเท่าเทียมกันในการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ สาธารณสมบัติ ของแผ่นดินในเรื่องนี้ คนชาติฝรั่งเศสจะได้อยู่ในบังคับแห่งบทสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือฉบับวันที่ ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๕๓๗ และบันดาภาคผนวกแห่งสนธิสัญญานั้น

๒. คนชาติฝรั่งเศสซึ่งมิได้มีภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตต์ที่โอนให้ ขณะโอนอธิปไตยกัน หากว่าจะเข้ามาในอาณาเขตต์ที่โอนให้ ก็ให้อยู่ในบังคับแห่งบทกฎหมายไทยว่าด้วยคนเข้าเมือง

เล่ม ๕๘ หน้า ๘๘๖ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๔๘๔

ข้าพเจ้าขอแสดงความนับถืออย่างยิ่งมาขังท่านเอกอัคร
ราชทูต

(ลงพระนาม) วรรณไวทยากร

ท่านชาร์ลส์ อาร์แซน-ฮังรี

เอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศญู๋ปุ่น

โตเกียว

คำแปล

สถานเอกอัครราชทูต

แห่ง

สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ณ

ประเทศญี่ปุ่น

ฝ่าพระบาท

กรุงโตเกียว, วันที่ ๕ พฤษภาคม

๒๕๔๔ (ค.ศ. ๑๙๔๑)

ข้าพเจ้าขอยืนยันความตกลงด้วยวาจาซึ่งเราได้กระทำกันไว้ ความว่า ผลประติบัติเท่าเทียมกันในการเข้ามา การตั้งถิ่นฐาน และบันดาการฐานะ ตั้งที่บัญญัติไว้ใน ข้อ ๕ อนุสองแห่งอนุสัญญาซึ่งเราเพิ่งลงนามกันนั้นพึงตีความว่า ได้แก่ผลประติบัติเท่าเทียมกันทุกประการ มีข้อยกเว้นสองข้อดังต่อไปนี้

๑. คนชาติฝรั่งเศสจะไม่ได้รับผลประติบัติเท่าเทียมกันในการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ สาธารณสมบัติของแผ่นดินในเรื่องนี้ คนชาติฝรั่งเศสจะได้อยู่ในบังคับแห่งบทสนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์และการเดินเรือฉบับวันที่ ๗ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๓๗ และบันดาภาคผนวกแห่งสนธิสัญญานั้น

๒. คนชาติฝรั่งเศษซึ่งมิได้มีภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตต์
ที่โอนให้ขณะโอนอธิปไตยกัน หากว่าจะเข้ามาในอาณาเขตต์
ที่โอนให้ ก็ให้อยู่ในบังคับแห่งบทกฎหมายไทยว่าด้วยคน
เข้าเมือง

ข้าพเจ้าขอแสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังฝ่าพระบาท

(ลงนาม) ชาร์ลส์ อาร์แซน-ฮังรี

ทูล พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร

ที่ปรึกษาสำนักนายกรัฐมนตรี และ

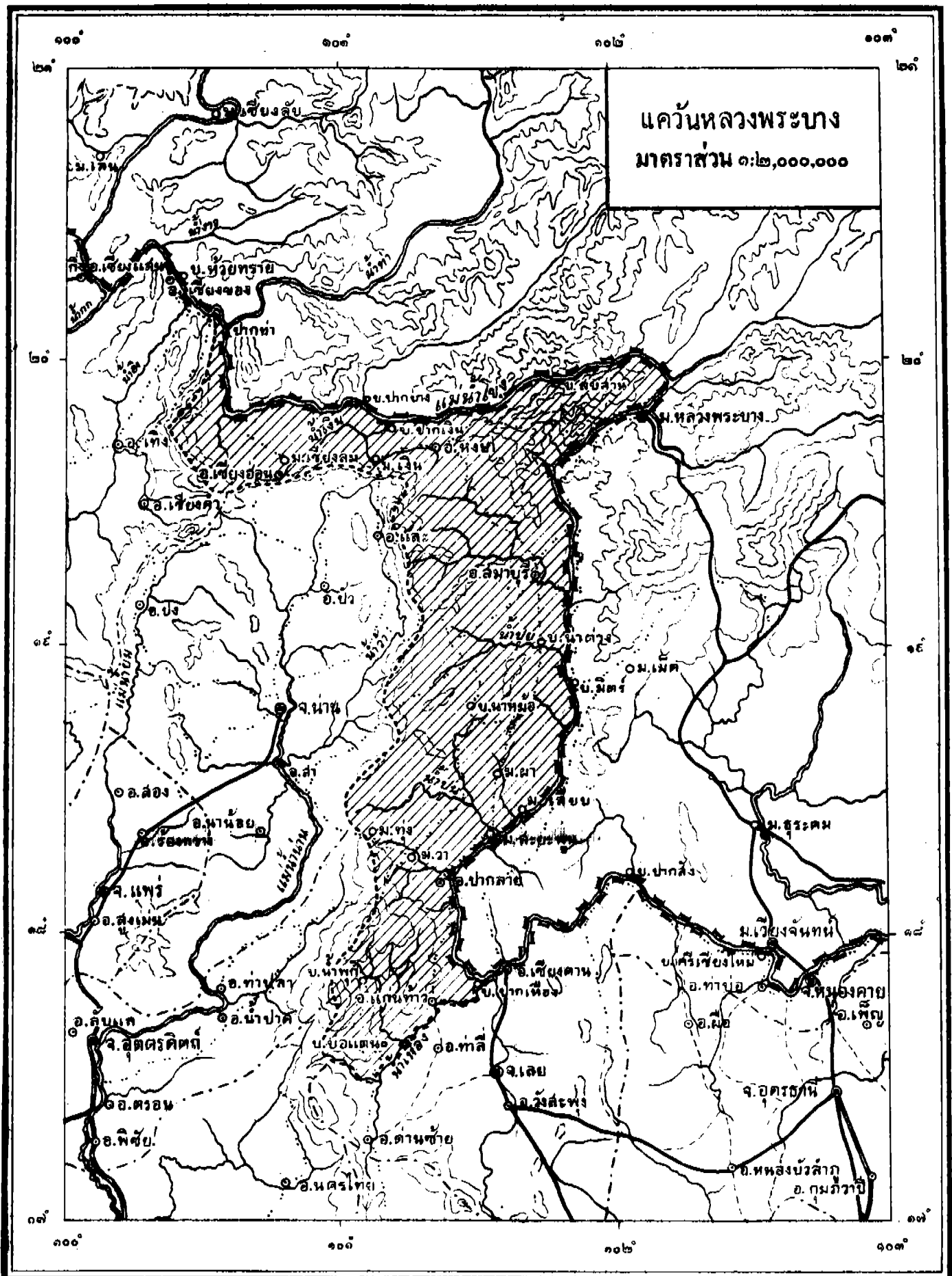
กระทรวงการต่างประเทศ

หัวหน้าผู้สำเร็จราชการแทนสมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์

แห่งประเทศไทย

กรุงโตเกียว

พิมพ์ที่กรมแผนที่

เครื่องหมาย

อาณาเขตค้ำจระ โอนมาเป็นของฝ่ายไทย
ตามอนุสัญญาสันติภาพ พื้นที่ประมาณ
๑๗,๗๐๓ ตารางกิโลเมตร